

UNIUNEA NAȚIONALĂ
A NOTARILOR PUBLICI
DIN ROMÂNIA

Cabinet Președinte

Nr. 713/3.02.2023

Doamnei Manuela Rășină
e-mail:

Ca urmare a solicitării dumneavoastră înregistrată la Uniunea Națională a Notarilor Publici din România sub nr.713/2023, prin care ne întrebați dacă o procură de reprezentare la succesiune întocmită la un notar în străinătate poate fi luată în considerare de un notar public român, vă comunicăm următoarele.

Opțiunea succesorală se exercită, în cele mai multe cazuri, în sensul **acceptării moștenirii**, iar declarația de acceptare nu trebuie să îmbrace obligatoriu forma autentică, astfel cum dispune art. 1108 Cod civil; din acest motiv, notarii publici o iau în considerare chiar dacă este întocmită în străinătate în formă locală, mai ales dacă solicitantul nu s-a putut adresa misiunii diplomatice ori consulatului român din statul respectiv.

O **procură de reprezentare la moștenire** însă, este un act mai complex, cu conținut variabil. Astfel, uneori cuprinde, pe lângă acceptare, obligarea mandatarului de a întreprinde demersuri necesare obținerii probelor pentru dovedirea calității de moștenitor legal sau testamentar, stabilirea numărului moștenitorilor sau a componentei masei succesoriale; această situație este aplicabilă în ipoteza în care autorul moștenirii era văduv sau necăsătorit, iar de pe urma lui au rămas doar bunuri și drepturi, nu și obligații. Și în acest caz, procura întocmită în formă locală poate fi luată în considerare.

În majoritatea situațiilor însă, persoana care a decedat era căsătorită și avea datorii – motiv pentru care procura trebuie să cuprindă și alte stipulații referitoare la lichidarea regimului matrimonial, lichidarea pasivului succesoral și partajarea bunurilor succesoriale.

Regimul matrimonial încetează la deces, iar lichidarea lui este strict reglementată; potrivit art. 320 din Codul civil pot constitui act de lichidare doar **hotărârea judecătorească definitivă** sau înscrisul întocmit în **formă autentică notarială**.

În procedura succesorală, creditorii moștenirii trebuie - potrivit art. 1155 Cod civil - să fie plătiți înainte de a avea loc partajarea bunurilor între moștenitori; datoriile moștenirii nu pot fi acoperite în întregime din sumele de bani rămase la deces, motiv pentru care stingerea lor se poate realiza prin darea în plată a unor imobile ce intră în masa succesorală – act care, de asemenea, trebuie să fie încheiat **în formă autentică**. De asemenea, în cazul în care în masa partajabilă intră bunuri imobile, Codul civil impune ca actul de partaj să îmbrace o formă solemnă: hotărâre judecătorească rămasă definitivă sau act autentic (art. 680 alin. 2).

În aceeași ordine de idei, în astfel de situații, părțile (moștenitorii) pot fi reprezentate la autentificare printr-un mandatar cu procură specială autentică (art. 91 alin. 2 teza I din Legea nr. 36/1995, republicată) - dispoziție care vine în aplicarea principiului simetriei formelor actelor juridice, conform căruia *mandatul dat pentru încheierea unui act juridic supus, potrivit legii, unei anumite forme trebuie să respecte acea formă, sub sancțiunea aplicabilă actului însuși* (art. 2013 alin. 2 C. Civ.).

Din toate aceste considerente, procura întocmită în formă locală, chiar apostilată într-un stat în care forma autentică nu este reglementată, nu întrunește condițiile pentru a-și produce efecte în toate cazurile. Soluția prezentată de notarul la care vă referiți, adoptată, de altfel, și de alți notari, nu poate avea din acest motiv aplicabilitate generală, ci doar de la caz la caz.

Cu deosebită considerație,

Notar public,

Dumitru Viorel Mănescu
Președintele Uniunii Naționale a Notarilor Publici din
România